

NÁRODNÝ
INŠPEKTORÁT
PRÁCE

Správa

z úlohy č. 20 402 z Plánu hlavných úloh Národného inšpektorátu práce
na rok 2020

**Rozbor pracovných úrazov, ochorení súvisiacich s prácou
a závažných priemyselných havárií v organizáciách v pôsobnosti
inšpekcie práce za rok 2019**

Košice, marec 2020

Úvod

Správa podáva ucelený prehľad o rozboře pracovných úrazov, ochorení súvisiacich s prácou a závažných priemyselných havárií v organizáciách v pôsobnosti inšpekcie práce za rok 2019. Cieľom podrobnej analýzy pracovných úrazov je špecifikácia ich najčastejších zdrojov a príčin, najrizikovejších odvetví a profesií.

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov v ust. § 195 ods. 2 definuje pracovný úraz, ako poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

Zamestnávateľ je povinný v zmysle ust. § 17 ods. 4 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov registrovať pracovný úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca trvajúca viac ako tri dni alebo smrť zamestnanca, ku ktorej došlo následkom pracovného úrazu.

V roku 2019 bolo registrovaných celkovo 9 022 pracovných úrazov. Z uvedeného počtu bolo 31 závažných pracovných úrazov s následkom smrti a 57 závažných pracovných úrazov s ťažkou ujmovou na zdraví. Za rok 2019 bolo evidovaných 8 934 ostatných registrovaných pracovných úrazov, t. j. úrazov nad 3 dni práceneschopností bez smrteľných úrazov a úrazov s ťažkou ujmovou na zdraví (ďalej „RPÚ“).

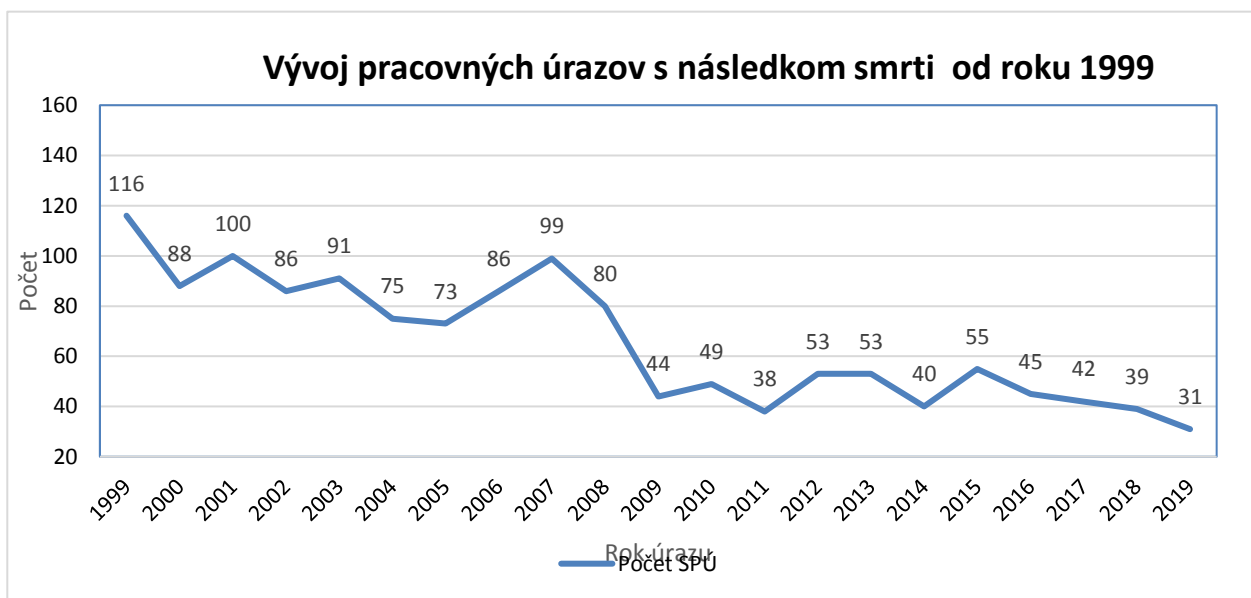
Inšpektorát práce v zmysle ust. § 7 ods. 3 písm. b) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyšetruje príčiny vzniku pracovného úrazu, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, príčiny závažnej priemyselnej havárie, bezpečnostné, technické a organizačné príčiny vzniku, choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania, vedie ich evidenciu a podľa potreby vyšetruje príčiny vzniku aj ostatných pracovných úrazov.

Inšpektoráty práce majú zákonnú povinnosť vyšetrovať len závažné pracovné úrazy s následkom smrti a závažné pracovné úrazy s ťažkou ujmovou na zdraví. Na základe ich dôsledného rozboru je možno určiť tie oblasti, na ktoré treba zamerať zvýšenú pozornosť inšpekcie práce a kde je potrebné prijímať konkrétne opatrenia na odstránenie nedostatkov a vytvorenie podmienok bezpečnej práce.

1. Závažné pracovné úrazy s následkom smrti

V roku 2019 v organizáciách patriacich do pôsobnosti dozoru inšpekcie práce (ďalej „IP“) došlo k 31 závažným pracovným úrazom s následkom smrti (ďalej „SPÚ“), čo je o 8 SPÚ menej, ako v roku 2018 (pokles o 20,5 %). Z uvedeného počtu je 13 SPÚ pri dopravných nehodách, ktoré vyšetruval príslušný orgán Policajného zboru a inšpektori práce kontrolovali len režim vedenia vozidla.

Vývoj SPÚ od roku 1999 znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie SPÚ podľa zdroja úrazu

Najdôležitejšími charakteristikami úrazových udalostí sú zdroje a príčiny ich vzniku v zmysle vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 500/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze. Na účely štatistického spracovania sa úrazové znaky (zdroje a príčiny) rozdeľujú do hlavných skupín a podskupín. Zdroje sú prvou základnou skupinou úrazových znakov. Za zdroj úrazu sa považuje predmet, látka, alebo energia, prípadne človek, prírodný živý, ktorý svojím náhlým vonkajším pôsobením priviedol úraz zamestnanca priamo alebo nepriamo tým, že pri jeho činnosti, prípadne pri náhodnom styku s ním, bol bezprostredným podnetom vzniku úrazu či nehody.

Hlavné zdrojové skupiny:

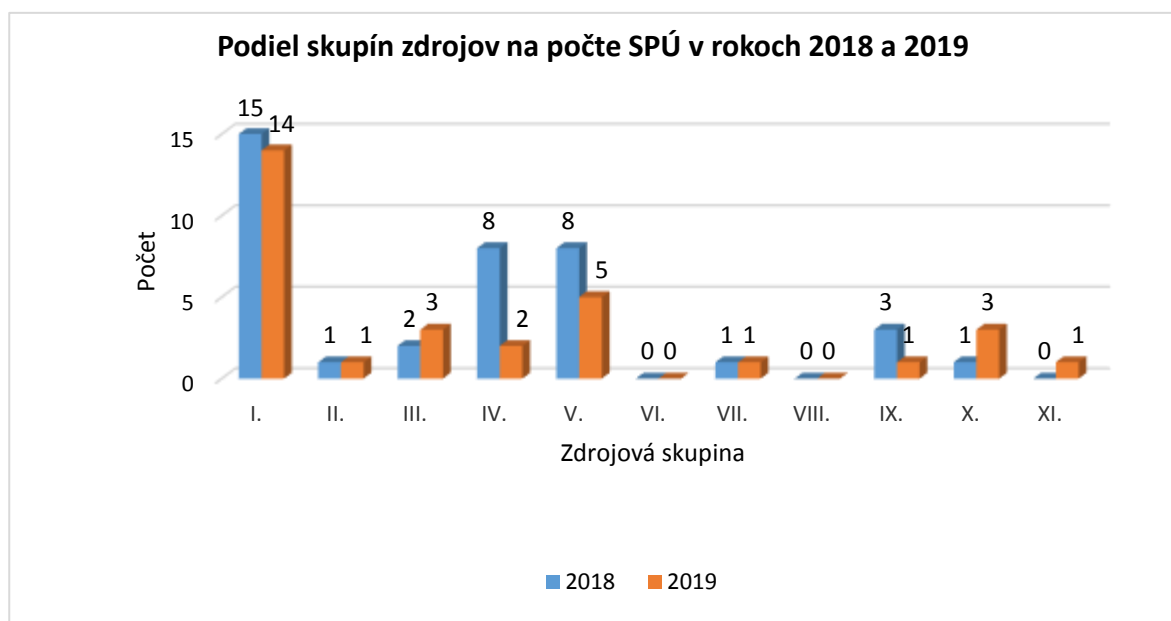
- I. Dopravné prostriedky
- II. Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky
- III. Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné
- IV. Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov
- V. Materiál, bremená, predmety
- VI. Nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje
- VII. Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny
- VIII. Kotly, nádoby a vedenia (potrubie) pod tlakom
- IX. Elektrina
- X. Ľudia, zvieratá a prírodné živly
- XI. Iné zdroje

Najčastejším zdrojom SPÚ v hodnotenom roku boli dopravné prostriedky, kde bolo zaznamenaných 14 SPÚ, čo predstavuje 45,2 % z celkového počtu SPÚ. Druhým najčastejším zdrojom SPÚ bola neodborná manipulácia s bremenami, materiálom, pády predmetov, výrobkov či materiálov, kde bolo zaznamenaných 5 prípadov, čo predstavuje 16,1 % z celkového počtu SPÚ. Stroje, zariadenia a zvieratá, iné osoby boli tretím najčastejším zdrojom SPÚ, kde boli zaznamenané zhodne 3 prípady v SPÚ, čo predstavuje 9,7 % pre každý zdroj zvlášť z celkového počtu SPÚ.

Zdrojové skupiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte SPÚ za rok 2019 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Hlavná zdrojová skupina	Počet	Podiel %
I.	Dopravné prostriedky	14	45,2 %
II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	1	3,2 %
III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	3	9,7 %
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	2	6,5 %
V.	Materiál, bremená, predmety	5	16,1 %
VII.	Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny	1	3,2 %
IX.	Elektrina	1	3,2 %
X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	3	9,7 %
XI.	Iné zdroje	1	3,2 %

Výskyt SPÚ v roku 2018 a v roku 2019 v členení podľa zdrojovej skupiny znázorňuje nasledujúci graf:

Pre posúdenie podielu konkrétnych zdrojových podskupín na celkovom počte vzniknutých SPÚ v roku 2019 uvádzame vnútornú štruktúru zdrojových skupín podľa počtu spôsobených SPÚ:

I.	Dopravné prostriedky	Počet	Podiel %
I-00	Letecké motorové a bezmotorové dopravné prostriedky	1	3,2 %
I-02	Motorové cestné dopravné prostriedky	11	35,5 %
I-03	Železničné dopravné prostriedky	1	3,2 %
I-05	Vnútropodnikové motorové dopravné prostriedky (koľajové i bez koľají)	1	3,2 %

II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	Počet	Podiel %
II-8	Žeriavy a iné zdvíhadlá pre rôznosmernú dopravu (motorové i bezmotorové)	1	3,2 %

III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	Počet	Podiel %
III-14	Zariadenie na prevod hnacej sily	1	3,2 %
III-34	Stavebné stroje a stroje na úpravu terénu, špeciálne železničné stroje	1	3,2 %
III-37	Zvláštne stroje na výrobu buničiny, lepenky a papiera, kartonážne stroje	1	3,2 %

IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	Počet	Podiel %
IV-47	Priehlbiny, jamy, nezakryté otvory – pády zamestnancov do hĺbky	2	6,5 %

V.	Materiál, bremená, predmety	Počet	Podiel %
Va-48	Zemina, hornina, kameň, kusový a sypký materiál - pád materiálu	1	3,2 %
Va-49	Ostatný materiál (okrem kódu 48), predmety, výrobky, zariadenia – pád predmetov	2	6,5 %
Vb-50	Bremená (materiál, premiestňované alebo inak manipulované predmety) – úrazy bremenami	2	6,5 %

VII.	Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny	Počet	Podiel %
VII-65	Horľavé a zápalné látky, explozívne plyny, oheň	1	3,2 %

IX.	Elektrina	Počet	Podiel %
XI-69	Elektrina vysokého napätia (nad 300 V proti zemi)	1	3,2 %

X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	Počet	Podiel %
X-71	Zvieratá	1	3,2 %
X-72	Úmyselné i neúmyselné poškodenie, násilie, zranenie inou osobou, živelné pohromy a iné prírodné vplyvy, atmosféra pracoviska	2	6,5 %

XI.	Iné zdroje	Počet	Podiel %
XI-75	Iné zdroje, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín	1	3,2 %

Podrobnejšie členenie SPÚ podľa zdrojových skupín a ich porovnanie s rokom 2018, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 1 a č. 2 v prílohe.

Členenie SPÚ podľa príčiny úrazu

Klasifikačná schéma príčin úrazov sa člení na 14 základných skupín, v rámci ktorých možno rozlíšiť tri hlavné skupiny samostatnej povahy, a to:

- Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ (príčiny patriace do skupiny 1 – 7)
- Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnanec (príčiny patriace do skupiny 8 – 10)
- Iné príčiny – (príčiny patriace do skupiny 11 -14)

Príčiny úrazu:

1. Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu (nie pracoviska)
2. Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie
3. Nepridelené, nedostatočné alebo nevhodné osobné ochranné pracovné prostriedky
4. Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska alebo komunikácie (aj keď je pracovisko zdrojom úrazu)
5. Nedostatky v osvetlení a viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia na pracovisku alebo na komunikácii
6. Nesprávna organizácia práce
7. Neoboznámenie sa s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie (napr. teoretických vedomostí, šikovnosti, zručnosti, prispôsobenia)
8. Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrúvanie v ohrozenom priestore
9. Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochranných opatrení
10. Nepoužívanie alebo nesprávne používanie predpísaných a pridelených osobných ochranných pracovných prostriedkov
11. Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie
12. Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy)
13. Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami
14. Nezistené príčiny

V roku 2019 najpočetnejšou príčinou bola určená nezistená príčina, a to práve v dôsledku vysokého výskytu dopravných nehôd (13 prípadov), ktoré vyšetruje príslušný orgán Policajného

zboru a inšpektori práce kontrolujú len režim vedenia vozidla. Druhou najpočetnejšou príčinou vzniku 9 SPÚ bola príčina, za ktorú niesli zodpovednosť samotní zamestnanci tým, že používali nebezpečné postupy alebo spôsoby práce vrátane toho, že konali bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, alebo zotrvali v ohrozenom priestore. Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie) bolo zistenou príčinou v 3 prípadoch SPÚ.

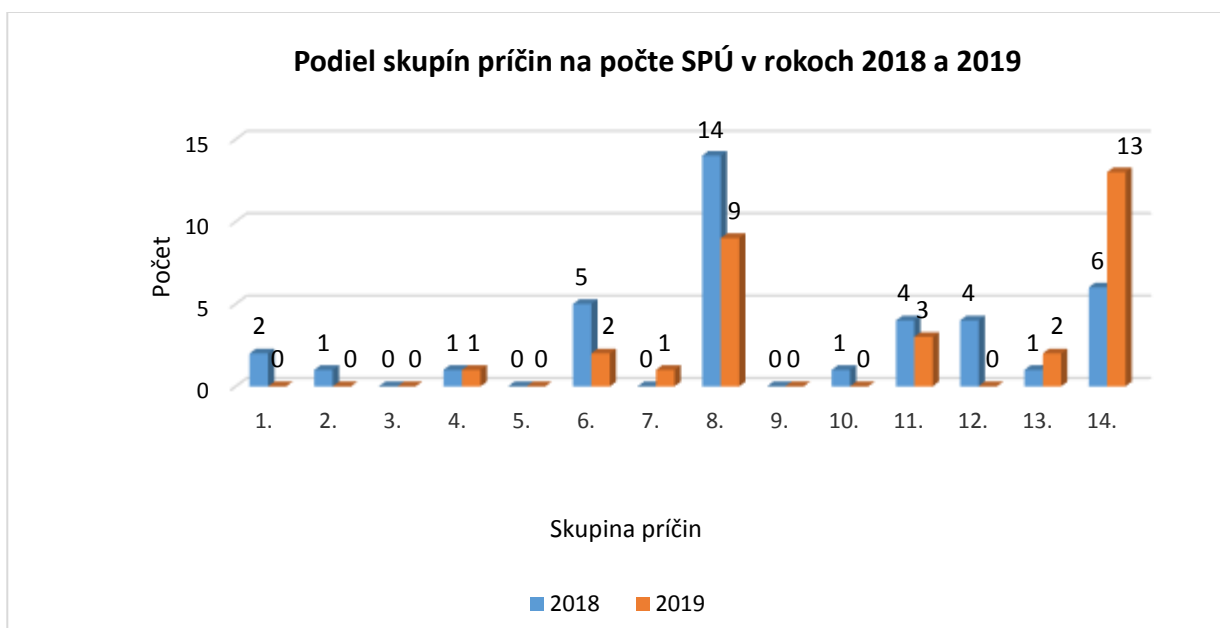
Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ sa v roku 2019 zistilo v 4 prípadoch SPÚ, čo predstavuje pokles o 5 prípadov oproti roku 2018. Príčiny, za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci, sa v sledovanom roku znížilo o 6 prípadov oproti roku 2018 a naopak, iné príčiny, ktoré viedli k vzniku SPÚ, sa zvýšili o 3 prípady oproti roku 2018 (tabuľka č. 5 v prílohe).

Pri vyšetrowaní SPÚ v hodnotenom roku boli zistené 3 prípady, kedy zamestnanec, ktorý utrpel SPÚ, vykonával svoju prácu pod vplyvom alkoholu (tabuľka č. 9 v prílohe).

Najčastejšie zistené príčiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte SPÚ za rok 2019 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Základné skupiny príčin úrazov	Počet	Podiel %
6	Nesprávna organizácia práce	2	6,5 %
8	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrvávanie v ohrozenom priestore	9	29,0 %
11	Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie	3	9,7 %
13	Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami	2	6,5 %
14	Nezistené príčiny	13	41,9 %

Výskyt SPÚ v roku 2018 a v roku 2019 v členení podľa zistených príčin znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie SPÚ podľa zistených príčin a ich porovnanie s rokom 2018, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 5 a č. 6 v prílohe.

Členenie SPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE)

Vychádzajúc z absolútnych čísel v roku 2019 podľa druhu prevažujúcej ekonomickej činnosti zamestnávateľských organizácií vyplýva, že najvyšší podiel SPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) sa koncentroval v nasledovných odvetviach:

Kód	SK NACE	Počet	Podiel %
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	7	22,6 %
C	Priemyselná výroba	2	6,5 %
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	1	3,2 %
F	Stavebníctvo	7	22,6 %
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	1	3,2 %
H	Doprava a skladovanie	5	16,1%
I	Ubytovacie a stravovacie služby	1	3,2 %
J	Informácie a komunikácia	1	3,2 %
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	1	3,2 %
N	Administratívne a podporné služby	1	3,2 %
P	Vzdelávanie	2	6,5 %
R	Umenie, zábava a rekreácia	1	3,2 %
S	Ostatné činnosti	1	3,2 %

Členenie SPÚ v roku 2018 a v roku 2019 podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) je uvedené v tabuľke č. 9 v prílohe.

Miera pracovnej úrazovosti v príslušnom sektore ekonomických činností:

Kód	SK NACE	Počet zamestnancov	Počet SPÚ	Počet SPÚ na 100 000 zamestnancov
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	53 800	7	13,01
C	Priemyselná výroba	587 200	2	0,34
E	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	21 100	1	4,74
F	Stavebníctvo	136 700	7	5,12
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	253 100	1	0,40
H	Doprava a skladovanie	158 200	5	3,16
I	Ubytovacie a stravovacie služby	97 500	1	1,03
J	Informácie a komunikácia	62 000	1	1,61

M	Odborné, vedecké a technické činnosti	53 500	1	1,87
N	Administratívne a podporné služby	51 100	1	1,96
P	Vzdelávanie	195 000	2	1,03
R	Umenie, zábava a rekreácia	31 100	1	3,22
S	Ostatné činnosti	19 700	1	5,08

Miera pracovnej úrazovosti v roku 2019

Počet zamestnancov	Počet SPÚ	Počet SPÚ na 100 000 zamestnancov
2 195 000	31	1,41

Členenie SPÚ z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní

Z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní možno konštatovať, že v roku 2019 najviac SPÚ zaznamenali vodiči a obsluha pojazdných strojných zariadení (konkrétne vodiči motorových vozidiel – nákladných, osobných a autobusov) - 12 prípadov SPÚ - 38,7%. Manažéri vo výrobe a v špecializovaných službách, kvalifikovaní robotníci v hutníctve a pomocní pracovníci v ťažobnom priemysle utrpeli zhodne 3 SPÚ -9,7 %. V rámci profesijnej štruktúry je dlhodobou najrizikovejšou pracovnou oblasťou doprava.

Členenie SPÚ z hľadiska druhu poranenia a poranenej časti tela poškodených

Druhy poranenia a poranená časť tela poškodených pri SPÚ, vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte SPÚ za rok 2019 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

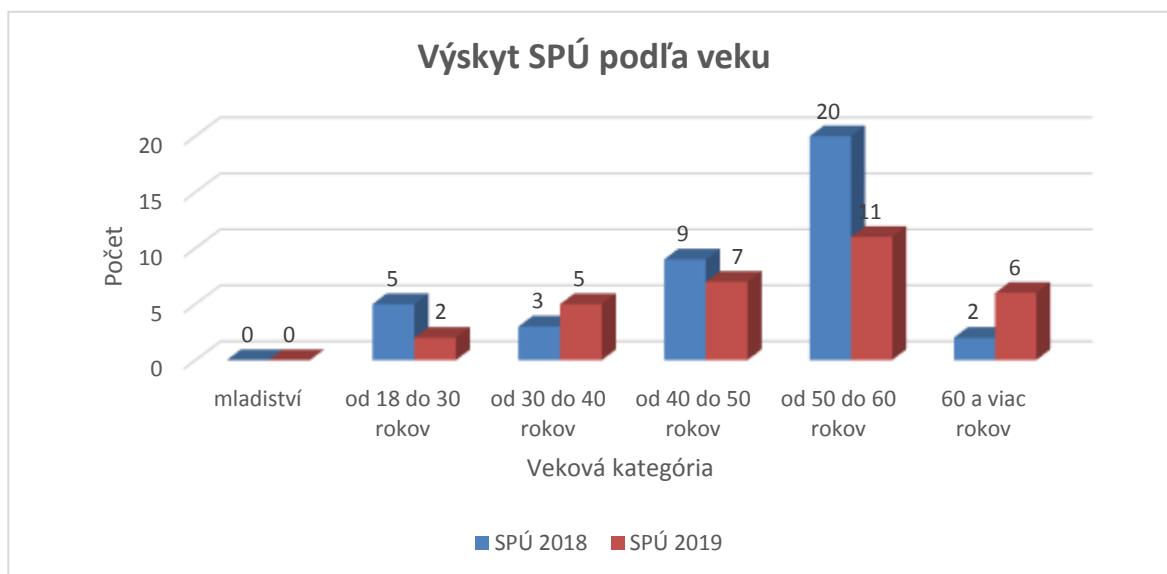
Kód	Druh poranenia	Počet	Podiel %
000	Neznámy alebo neurčený druh poranenia	6	19,4 %
019	Iné typy rán a povrchových poranení	1	3,2 %
021	Zatvorené zlomeniny	1	3,2 %
051	Otras mozgu a vnútrolebečné poranenia	3	9,7 %
052	Vnútorné poranenia	5	16,1 %
059	Iné typy otrasov mozgu a vnútorných poranení	1	3,2 %
060	Popáleniny, obareniny a omrzliny	2	6,5 %
061	Popáleniny a obareniny (tepelné)	1	3,2 %
112	Traumatické šoky	1	3,2 %
120	Viacnásobné poranenia	7	22,6 %
999	Iné špecifické poranenia	3	9,7 %

Kód	Poranená časť tela	Počet	Podiel %
00	Poranená časť tela nešpecifikovaná	6	19,4 %
10	Hlava, bez podrobnejšieho rozlíšenia, ďalej nešpecifikované	3	9,7 %
11	Hlava, mozog, lebečné nervy a cievy	1	3,2 %
18	Hlava – viac postihnutých oblastí	3	9,7 %
19	Hlava - iné časti predtým neuvedené	1	3,2 %
40	Trup a orgány bez podrobnejšieho rozlíšenia	2	6,5 %
41	Hrudný kôš, rebrá vrátane kĺbov a lopatiek	1	3,2 %
42	Oblasť hrudníka vrátane orgánov	2	6,5 %
48	Trup – viac postihnutých oblastí	1	3,2 %
69	Dolné končatiny - iné časti predtým neuvedené	1	3,2 %
70	Celé telo a viac oblastí – bez podrobnejšieho rozlíšenia	1	3,2 %
78	Telo – viac postihnutých oblastí	8	25,8 %
99	Telo – iná poranená časť tela	1	3,2 %

Členenie SPÚ podľa pohlavia a vekovej kategórie zamestnancov

V roku 2019 bolo 30 SPÚ (96,8 %) evidovaných u mužov a 1 SPÚ (3,2 %) u žien. Z hľadiska vekovej štruktúry najviac SPÚ utrpeli zamestnanci patriaci do vekovej kategórie od 50 do 60 rokov (11 prípadov), druhú skupinu tvorili zamestnanci patriaci do vekovej kategórie od 40 do 50 rokov (7 prípadov), tretiu skupinu tvorili zamestnanci vekovej kategórie nad 60 rokov (6 prípadov) a štvrtú skupinu zamestnanci vekovej kategórie od 30 do 40 rokov (5 prípadov). Najmenej SPÚ v počte 2 prípady utrpeli zamestnanci od 18 do 30 rokov. U mladistvých nebol evidovaný ani jeden SPÚ.

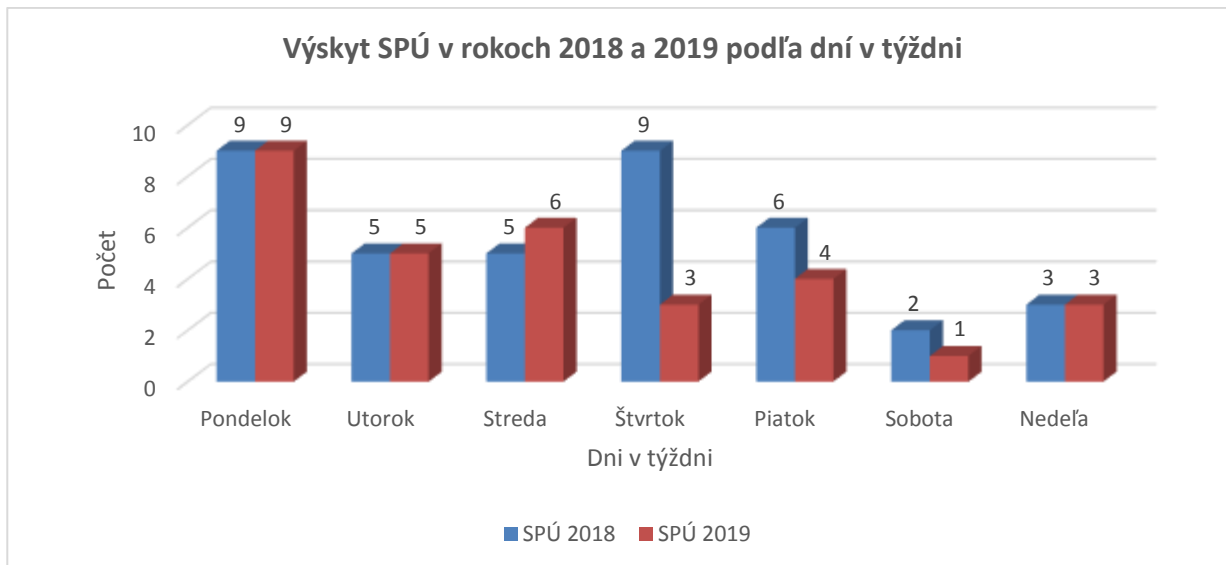
Výskyt SPÚ v roku 2018 a v roku 2019 v členení podľa veku znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie SPÚ podľa dňa v týždni, kedy sa pracovný úraz stal

V roku 2019 sa najviac SPÚ vyskytlo v pondelok (9 prípadov – 29,0 %), v stredu (6 prípadov - 19,4 %) a v utorok (5 prípadov - 16,1 %).

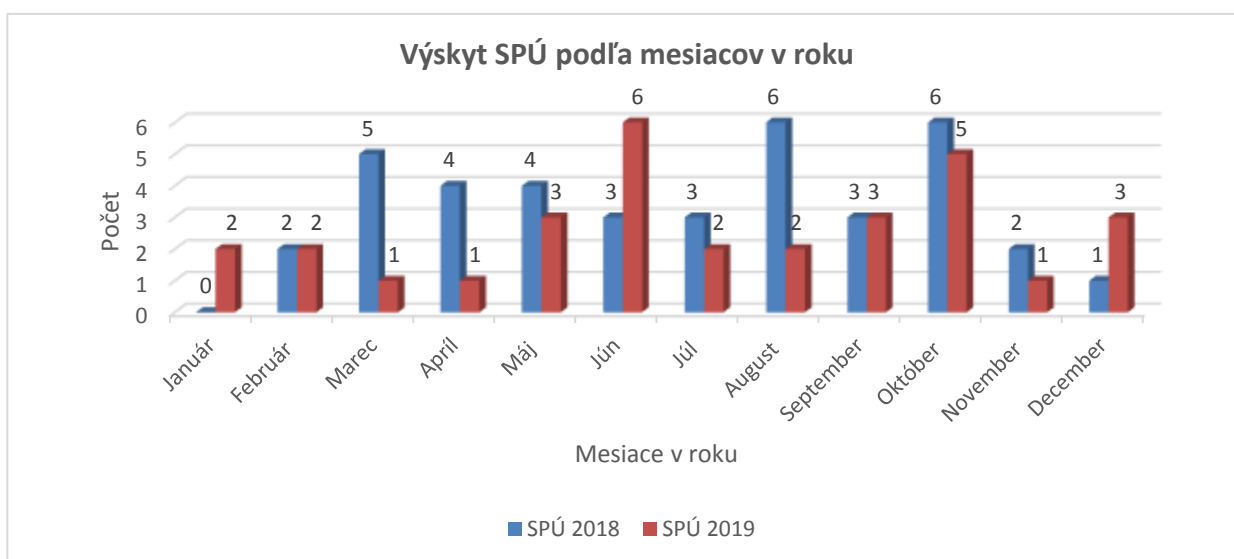
Výskyt SPÚ v roku 2018 a v roku 2019 v členení podľa dní v týždni znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie SPÚ podľa mesiaca v roku, kedy sa pracovný úraz stal

Zo štruktúry SPÚ podľa mesiaca vzniku úrazu vyplýva, že najrizikovejším mesiacom v roku 2019 bol mesiac jún (6 prípadov - 19,4 %). V mesiaci október došlo ku vzniku 5 SPÚ (16,1 %), v máji, septembri a decembri k 3 SPÚ (9,7 %), v januári, februári, júli a auguste k 2 SPÚ (6,5 %) a v marci, apríli a novembri k 1 SPÚ (3,2 %).

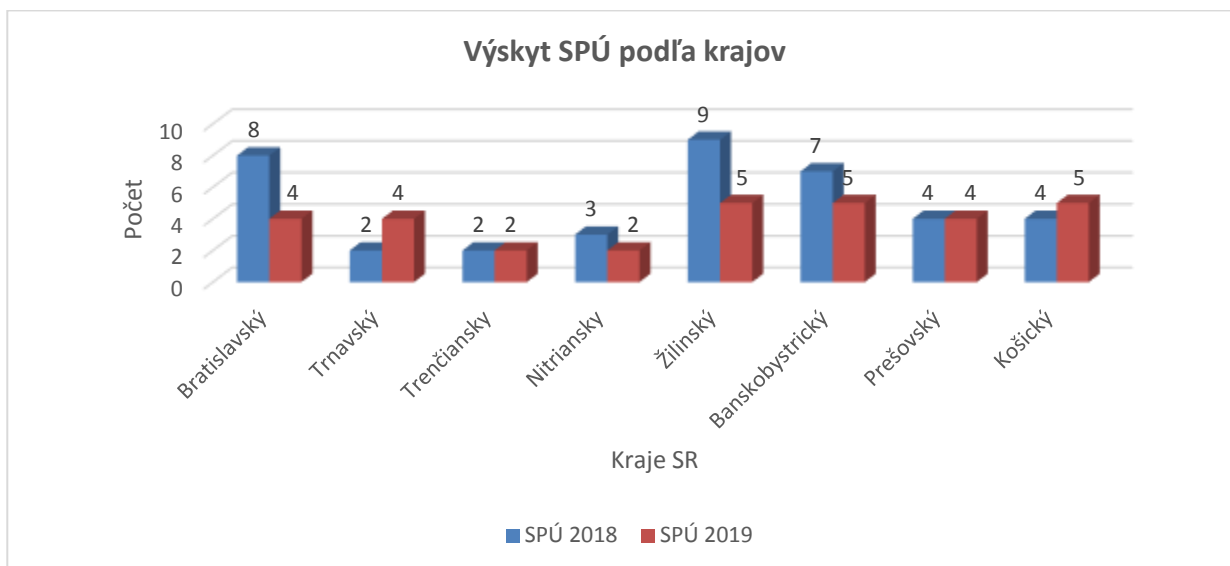
Výskyt SPÚ v roku 2018 a v roku 2019 v členení podľa mesiaca v roku znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie SPÚ podľa krajov SR

Z teritoriálneho hľadiska bol výskyt SPÚ v roku 2019 zaznamenaný rovnako v Žilinskom kraji, Banskobystrickom a Košickom kraji v počte 5 prípadov (16,1 %), v Bratislavskom kraji, Trnavskom a Prešovskom kraji 4 prípady (12,9 %) a najmenej v Trenčianskom a Nitrianskom kraji s rovnakým počtom 2 SPÚ (6,5 %).

Výskyt SPÚ v roku 2018 a v roku 2019 podľa krajov SR znázorňuje nasledujúci graf:

Počet zamestnávateľov, u ktorých sa stal SPÚ v členení podľa počtu zamestnancov

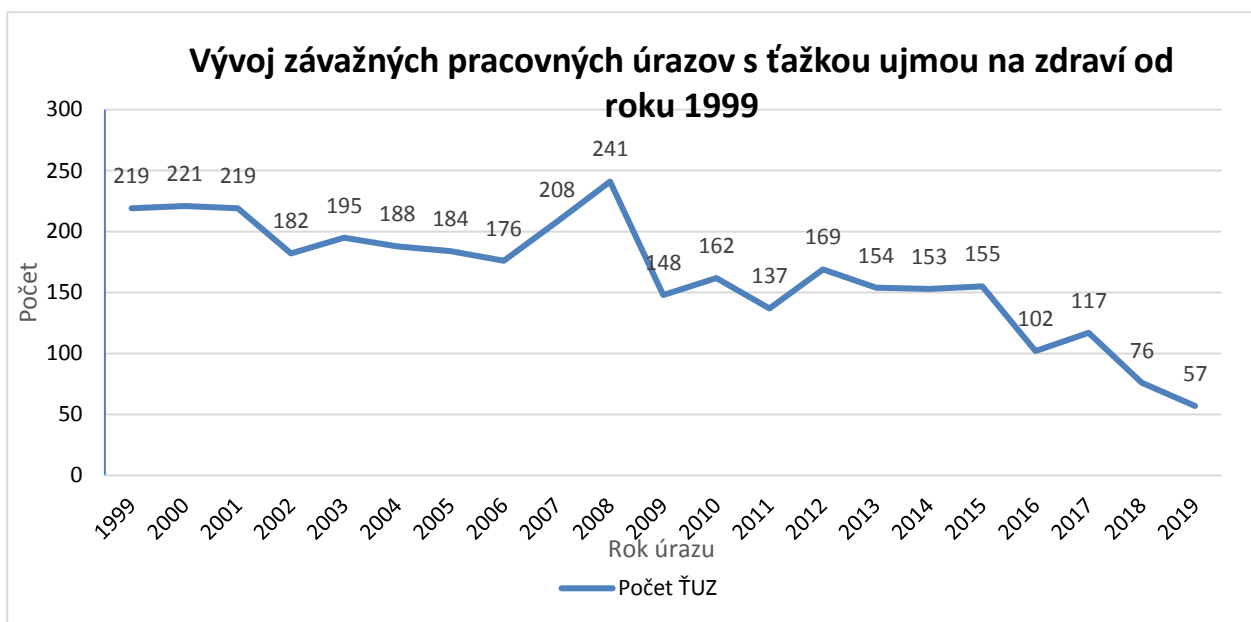
Kraj	Počet zamestnancov					Spolu
	0	1-9	10-49	50-249	250 a viac	
Bratislavský kraj	1	0	0	2	1	4
Trnavský kraj	0	1	3	0	0	4
Trenčiansky kraj	0	0	1	0	1	2
Nitriansky kraj	0	1	1	0	0	2
Žilinský kraj	1	1	1	1	1	5
Banskobystrický kraj	0	2	2	0	1	5
Prešovský kraj	1	2	1	0	0	4
Košický kraj	0	1	1	1	2	5
Spolu	3	8	10	4	6	31

2. Závažné pracovné úrazy s ťažkou ujmom na zdraví

Ťažká ujma na zdraví je vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie, a to zmrzačenie, strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti, ochromenie údu, strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva, poškodenie dôležitého orgánu, zohyzdenie, vyvolanie potratu alebo usmrtenie plodu, alebo mučivé útrapy.

V roku 2019 v organizáciách patriacich do pôsobnosti dozoru IP došlo k 57 závažným pracovným úrazom s ťažkou ujmom na zdraví (ďalej „ŤUZ“), čo predstavuje oproti roku 2018 pokles až o 19 prípadov (pokles o 25,0 %). Z hľadiska dlhodobého vývoja ŤUZ aj rok 2019 bol opätovne veľmi pozitívny a to z dôvodu najnižšieho počtu zaznamenaných ŤUZ za posledných 20 rokov.

Vývoj ŤUZ od roku 1999 znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie ŤUZ podľa zdroja úrazu

Najpočetnejším zdrojom ŤUZ v roku 2019 boli stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné, kde bolo zaznamenaných 15 prípadov, čo predstavuje 26,3 % z celkového počtu ŤUZ. Druhým najpočetnejším zdrojom ŤUZ boli dopravné prostriedky a pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov, kde bolo rovnako zaznamenaných 13 prípadov (22,8 %). Neodborná manipulácia s bremenami, materiálom, ako aj pády predmetov, výrobkov či materiálov, boli zdrojom v prípade 8 ŤUZ (14,0%).

Najčastejšie zdrojové skupiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2019 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Hlavná zdrojová skupina	Počet	Podiel %
I.	Dopravné prostriedky	13	22,8 %
II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	3	5,3 %
III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	15	26,3 %
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	13	22,8 %
V.	Materiál, bremená, predmety	8	14,0 %

Pre posúdenie podielu konkrétnych zdrojových podskupín vzniku ŤUZ v roku 2019 uvádzame vnútornú štruktúru vybraných najfrekvencovanejších zdrojových skupín podľa počtu spôsobených závažných pracovných úrazov:

I.	Dopravné prostriedky	Počet	Podiel %
I-02	Motorové cestné dopravné prostriedky	6	10,5 %
I-05	Vnútropodnikové motorové dopravné prostriedky (koľajové i bez koľají)	6	10,5 %

III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	Počet	Podiel %
III-20	Lisy, kladivá, buchary a iné	3	5,3 %
III-28	Raziace, vykrajovacie, vysekávacie a rezacie stroje (okrem píly)	2	3,5 %

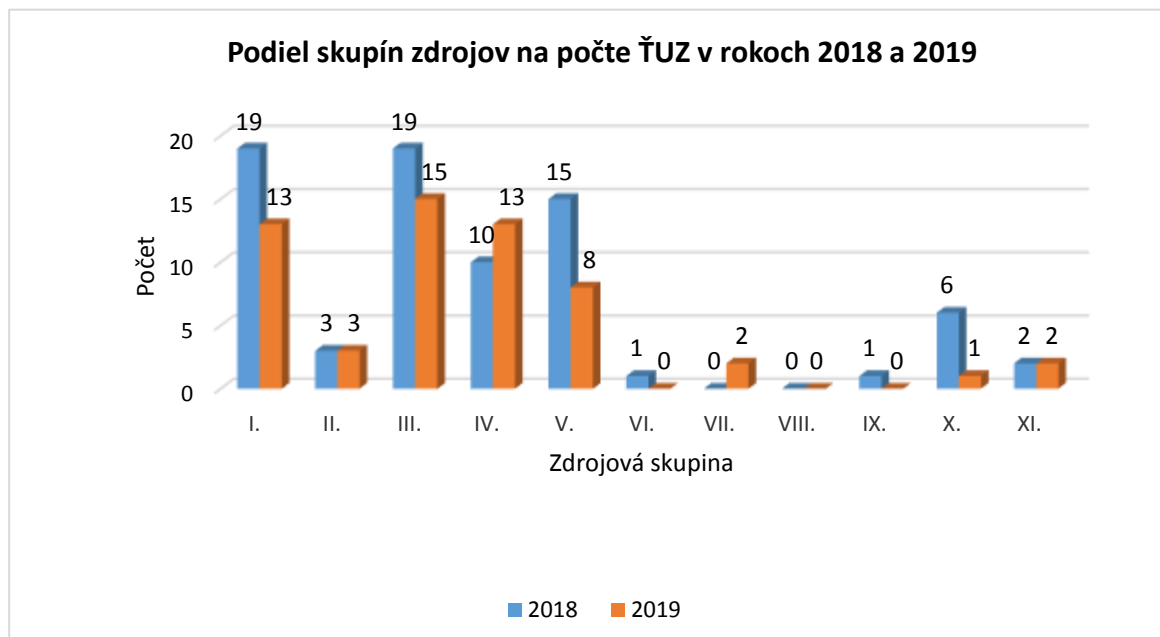
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	Počet	Podiel %
IV-44	Vnútropodnikové pracoviská (komunikačné priestory) akejkoľvek úrovne – pády zamestnancov na rovine	3	5,3 %
IV-45	Schody, rebríky, výstupy - pády zamestnancov na nich a z nich	2	3,5 %
IV-46	Ostatné zvýšené pracoviská – pády zamestnancov z výšky	6	10,5 %

V.	Materiál, bremená, predmety	Počet	Podiel %
Vb-50	Bremená (materiál, premiestňované alebo inak manipulované predmety) – úrazy bremenami	4	7,0 %
Vb-51	Materiál, predmety - pôsobenie napr. ostrými hranami, vyčnievajúcimi hrotmi pri rôznej manipulácii, chôdzi a pohybe	2	3,5 %

VII.	Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny	Počet	Podiel %
VII-65	Horľavé a zápalné látky, explozívne plyny, oheň	2	3,5 %

XI.	Iné zdroje	Počet	Podiel %
XI-75	Iné zdroje, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín	2	3,5 %

Výskyt ŤUZ v roku 2018 a v roku 2019 v členení podľa zdrojovej skupiny znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie ŤUZ podľa zdrojových skupín a ich porovnanie s rokom 2018, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 3 a č. 4 v prílohe.

Členenie ŤUZ podľa príčiny úrazu

V roku 2019 najpočetnejšou príčinou vzniku ŤUZ (14 prípadov) boli nedostatky osobných predpokladov zamestnancov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy). Druhou najpočetnejšou príčinou boli nezistené príčiny (13 prípadov), a to opäť v dôsledku vysokého výskytu dopravných nehôd, ktoré vyšetruje príslušný orgán Policajného zboru a inšpektori práce kontrolujú len režim vedenia vozidla. Treťou najpočetnejšou bola príčina, za ktorú niesli zodpovednosť samotní zamestnanci tým, že používali nebezpečné postupy alebo spôsoby práce vrátane toho, že konali bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, alebo zotrvali v ohrozenom priestore (12 prípadov). Štvrtou najpočetnejšou príčinou vzniku ŤUZ (10 prípadov) bolo ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie). Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie bolo zistenou príčinou v 4 prípadoch a chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu v 2 prípadoch. Nesprávna organizácia práce a ohrozenie zvieratami bolo rovnako zistenou príčinou v 1 prípade ŤUZ.

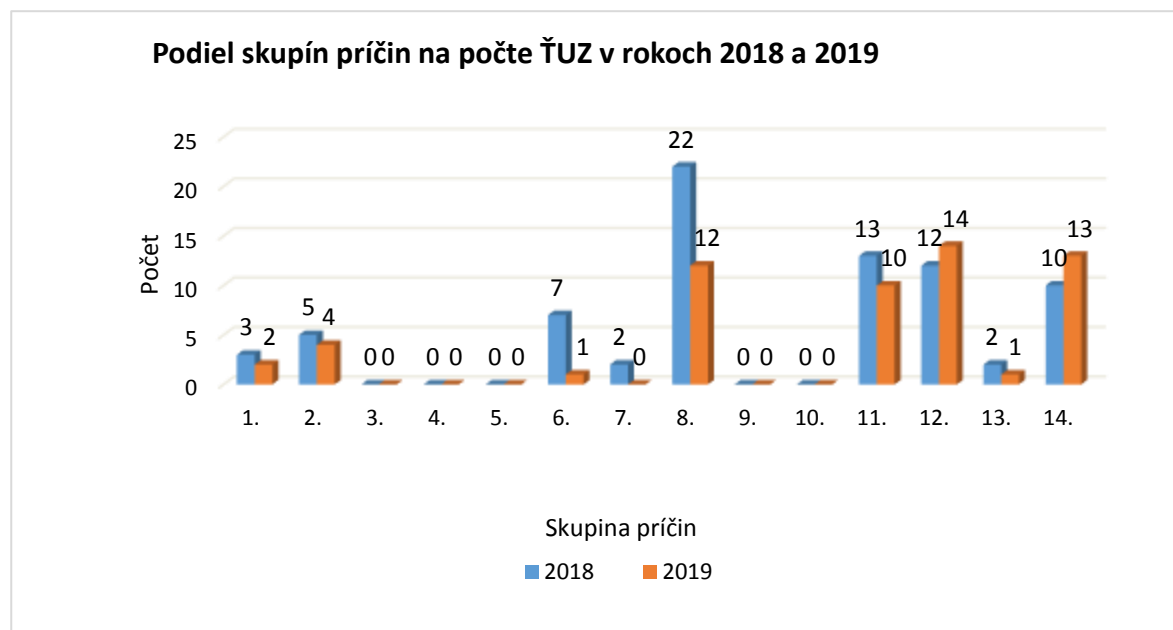
Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ sa v roku 2019 zistili v 7 prípadoch ŤUZ, čo predstavuje pokles o 10 prípadov oproti roku 2018. Príčiny, za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci, boli zistené v 12 prípadoch ŤUZ, čo predstavuje rovnako pokles o 10 prípadov oproti roku 2018. Iné príčiny boli zistené v 38 prípadoch ŤUZ, kde bol oproti roku 2018 zaznamenaný nárast o 1 prípad (tabuľka č. 7 v prílohe).

Pri vyšetrowaní ŤUZ v hodnotenom roku boli zistené 3 prípady, kedy zamestnanci, ktorí utrpeli ŤUZ, vykonávali svoju prácu pod vplyvom alkoholu (tabuľka č. 9 v prílohe).

Najčastejšie zistené príčiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2019 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Základné skupiny príčin úrazov	Počet	Podiel %
8	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrvávanie v ohrozenom priestore	12	21,0 %
11	Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie	10	17,5 %
12	Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy)	14	24,6 %
14	Nezistené príčiny (z toho 6 prípadov pri dopravnej nehode)	13	22,8 %

Výskyt ŤUZ v roku 2018 a v roku 2019 v členení podľa zistených príčin znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie ŤUZ podľa príčin a ich porovnanie s rokom 2018, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 7 a č. 8 v prílohe.

Členenie ŤUZ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE)

V roku 2019 sa najvyšší podiel ŤUZ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) koncentroval v nasledovných odvetviach:

Kód	SK NACE	Počet	Podiel %
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	4	7,0 %
C	Priemyselná výroba	23	40,4 %
F	Stavebníctvo	6	10,5 %
H	Doprava a skladovanie	6	10,5 %

Členenie ŤUZ v roku 2019 a v roku 2018 podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) je uvedené v tabuľke č. 9 v prílohe.

Miera pracovnej úrazovosti v príslušnom sektore ekonomických činností:

Kód	SK NACE	Počet zamestnancov	Počet ŤUZ	Počet ŤUZ na 100 000 zamestnancov
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	53 800	4	7,44
C	Priemyselná výroba	587 200	23	3,92
F	Stavebníctvo	136 700	6	4,39
H	Doprava a skladovanie	158 200	6	3,80

Miera pracovnej úrazovosti v roku 2019

Počet zamestnancov	Počet ŤUZ	Počet ŤUZ na 100 000 zamestnancov
2 195 000	57	2,60

Členenie ŤUZ z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní

Z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní možno konštatovať, že v roku 2019 najrizikovejším povoláním bolo povolanie vodiči obsluhy pojazdných strojových zariadení (konkrétne vodiči motorových vozidiel – nákladných, osobných a autobusov) a kvalifikovaní robotníci v hutníctve, ktorí utrpeli rovnako 8 ŤUZ (14,0 %). Zamestnanci pracujúci ako obsluha stacionárnych zariadení, montážni robotníci a pomocní pracovníci v ťažbe, stavebníctve, výrobe a doprave utrpeli zhodne 6 ŤUZ (10,5 %).

Členenie ŤUZ z hľadiska druhu poranenia a poranenej časti tela poškodených

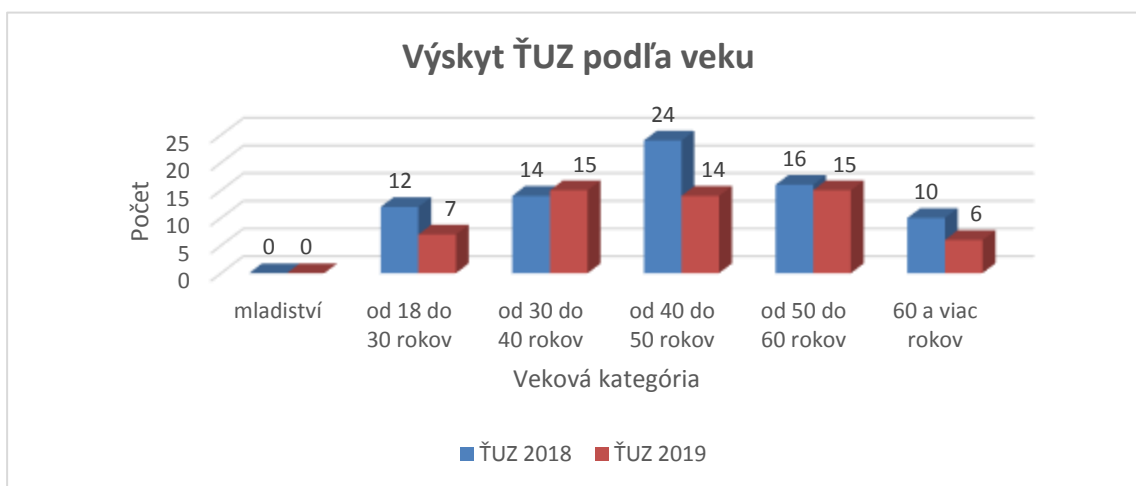
Najčastejšie zistené druhy poranenia a poranená časť tela poškodených pri ŤUZ vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2019 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Druh poranenia	Počet	Podiel %
000	Neznámy alebo neurčený druh poranenia	6	10,5 %
020	Zlomeniny kosti	6	10,5 %
021	Zatvorené zlomeniny	8	14,0 %
022	Otvorené zlomeniny	5	8,8 %
040	Traumatické amputácie (strata časti tela)	11	19,3 %
120	Viacnásobné poranenia	4	7,0 %

Kód	Poranená časť tela	Počet	Podiel %
00	Poranená časť tela nešpecifikovaná	6	10,5 %
11	Hlava, mozog, lebečné nervy a cievy	4	7,0 %
54	Prst	9	15,8 %
64	Noha od členka dole	4	7,0 %
78	Telo – viac postihnutých oblastí	7	12,3 %

Členenie ŤUZ podľa pohlavia a vekovej kategórie zamestnancov

Výskyt ŤUZ v roku 2018 a v roku 2019 v členení podľa veku znázorňuje nasledujúci graf:

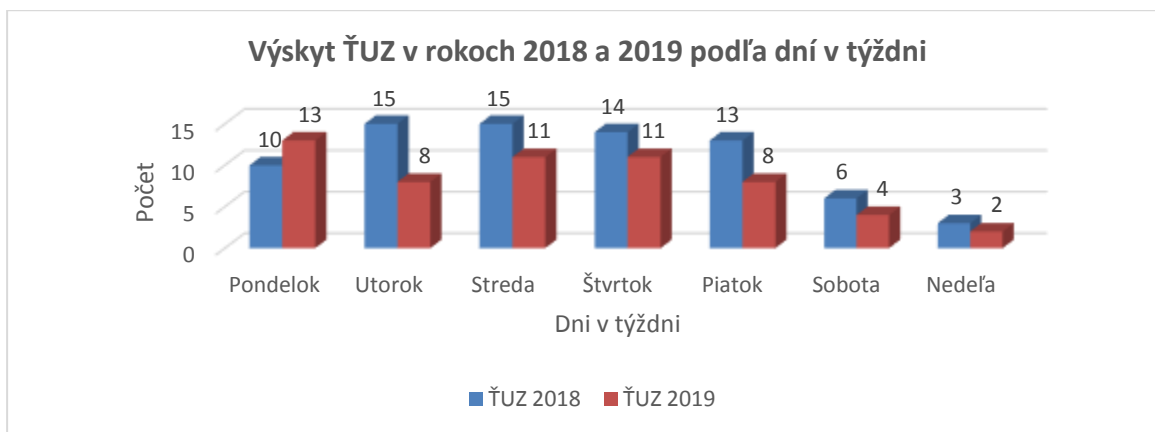

Medzi zamestnancami, ktorí utrpeli v hodnotenom roku ŤUZ bolo 15 žien (26,3 %) a 42 mužov (73,7 %). Z hľadiska vekovej štruktúry najviac ŤUZ utrpeli zhodne zamestnanci patriaci do vekovej kategórie od 30 do 40 rokov a od 50 do 60 rokov (15 prípadov). Druhú skupinu tvorila veková kategória od 40 do 50 rokov (14 prípadov) a tretiu skupinu veková kategória od 18 do 30 rokov (7 prípadov). Najmenej ŤUZ v počte 6 prípadov utrpeli zamestnanci nad 60 rokov. U mladistvých nebola evidovaná žiadna ŤUZ.

Členenie ŤUZ podľa dňa v týždni

V roku 2019 sa najviac ŤUZ vyskytlo v pondelok (13 prípadov - 22,8 %), v stredu a vo štvrtok (11 prípadov - 19,3 %) a v utorok a v piatok (8 prípadov - 14,0 %).

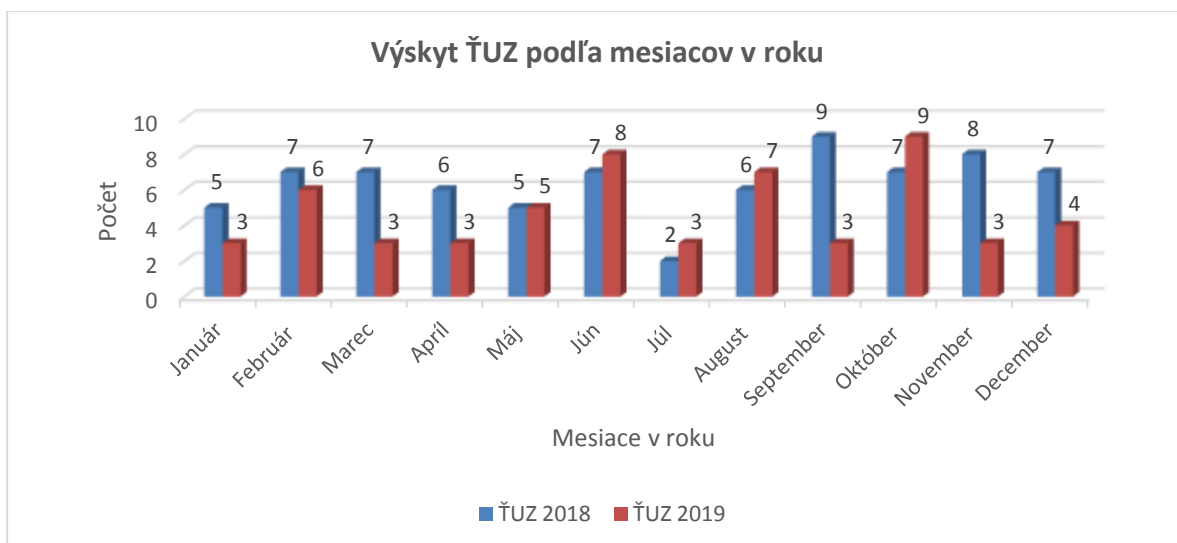
Výskyt ŤUZ v roku 2018 a v roku 2019 v členení podľa dňa v týždni znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie ŤUZ podľa mesiaca v roku

Zo štruktúry ŤUZ podľa mesiaca vzniku úrazu vyplýva, že najrizikovejším mesiacom v roku 2019 bol október (9 prípadov - 15,8 %), jún (8 prípadov - 14,0 %), august (7 prípadov - 12,3 %), február (6 prípadov - 10,5 %), máj (5 prípadov - 8,8 %) december (4 prípady – 7,0 %) a najmenej rizikovými mesiacmi boli január, marec, apríl, júl, september a november zhodne po 3 prípady (5,3 %).

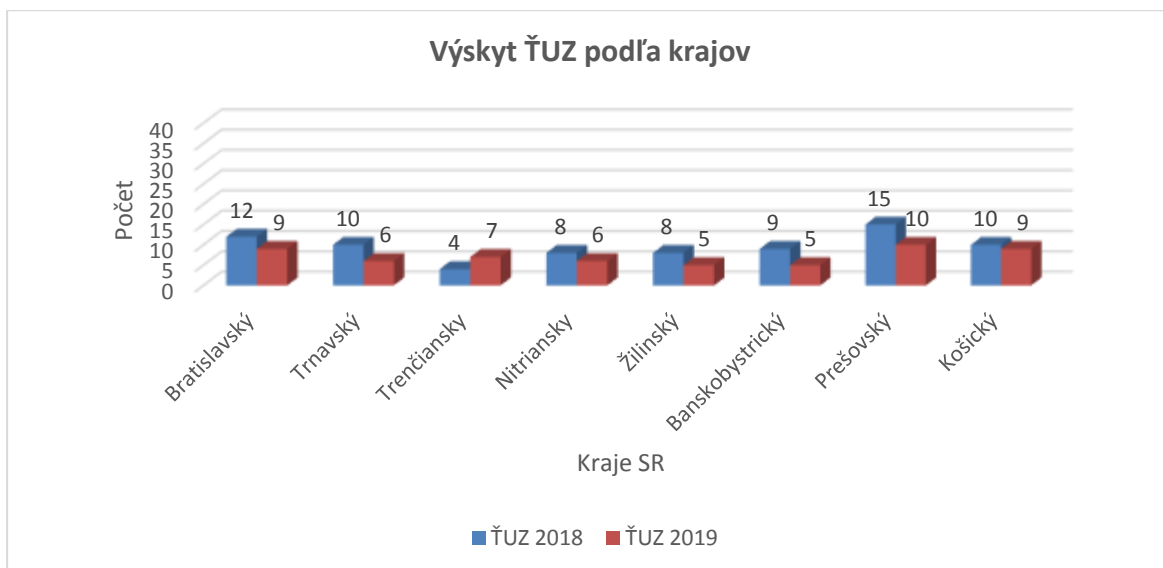
Výskyt ŤUZ v roku 2018 a v roku 2019 v členení podľa mesiaca v roku znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie ŤUZ podľa krajov SR

Z teritoriálneho hľadiska bolo 10 ŤUZ evidovaných v Prešovskom kraji, čo predstavuje z celkového počtu 17,5 %. V Bratislavskom kraji a Košickom kraji bolo evidovaných 9 ŤUZ, čo predstavuje 15,8 %, v Trenčianskom kraji 7 ŤUZ, čo predstavuje 12,3 %, v Trnavskom kraji a Nitrianskom kraji 6 ŤUZ, čo predstavuje 10,5 % a najmenej evidovaných bolo v Žilinskom kraji a Banskobystrickom kraji 5 ŤUZ, čo predstavuje 8,8 % z celkového počtu ŤUZ za rok 2019.

Výskyt ŤUZ v roku 2018 a v roku 2019 podľa krajov SR znázorňuje nasledujúci graf:

Počet zamestnávateľov, u ktorých sa stal ŤUZ v členení podľa počtu zamestnancov

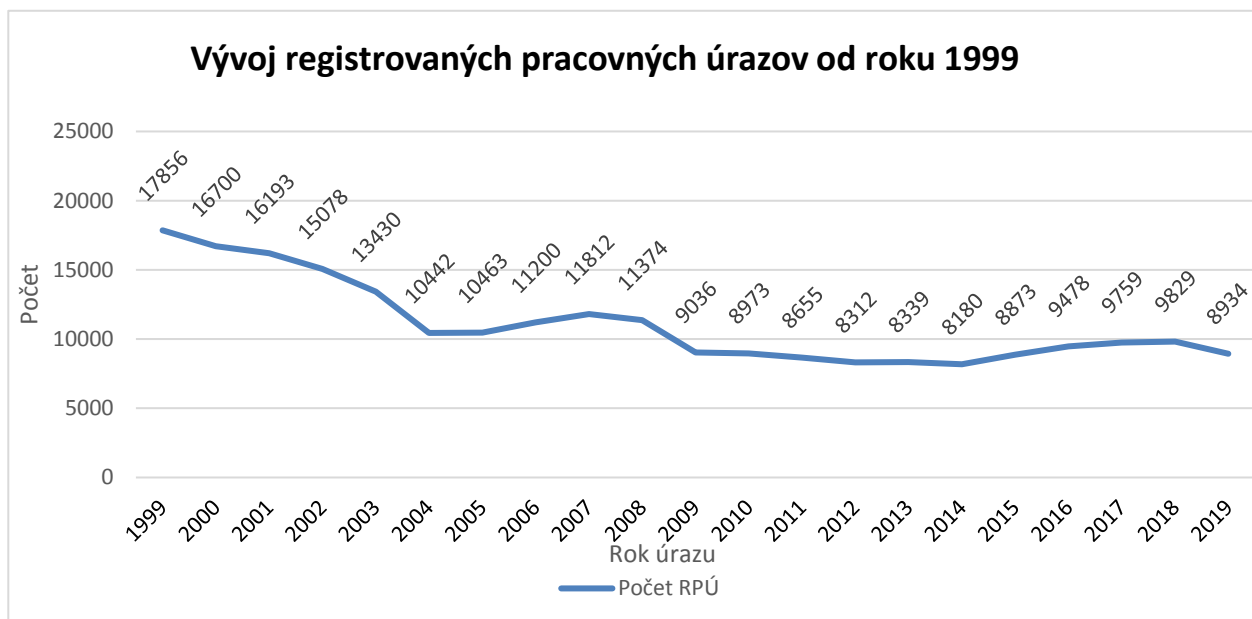
Kraj	Počet zamestnancov					Spolu
	0	1-9	10-49	50-249	250 a viac	
Bratislavský kraj	2	1	0	1	5	9
Trnavský kraj	0	0	2	3	1	6
Trenčiansky kraj	0	0	4	1	2	7
Nitriansky kraj	0	1	1	1	2	5
Žilinský kraj	0	1	1	2	0	4
Banskobystrický	0	1	1	3	0	5
Prešovský	1	3	3	1	2	10
Košický kraj	2	0	2	2	3	9
Spolu	5	7	14	14	15	55

3. Registrované pracovné úrazy

Zákon č. 124/2006 Z. z. v ust. § 17 ods. 7 písm. a) bod 1 ukladá zamestnávateľom povinnosť zaslať príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru záznam o registrovanom pracovnom úraze do ôsmich dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedeli.

Za rok 2019 bolo z organizácií do termínu spracovania rozboru (17. 01. 2020) zaslaných orgánom dozoru inšpekcie práce celkovo 8 934 záznamov o RPÚ, čo predstavuje pokles o 895 prípadov oproti roku 2018 (pokles o 9,1 %). Počty pracovných úrazov za roky 2006 až 2011 obsahujú aj úrazy s PN najmenej 42 dní, ktoré vznikli od 1.7.2006 do 31.12.2011.

Vývoj RPÚ od roku 1999 znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie RPÚ podľa zdroja úrazu

Najpočetnejším zdrojom RPÚ v roku 2019 bola neodborná manipulácia s bremenami, materiálom, ako aj pády predmetov, výrobkov či materiálov, pôsobenie ostrých hrán, a to v 2 651 prípadoch RPÚ, čo predstavuje 29,7 % z celkového počtu RPÚ. Druhým najpočetnejším zdrojom RPÚ boli pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov, kde bolo zaznamenaných až 2 529 prípadov, čo predstavuje 28,3 % z celkového počtu RPÚ. Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné boli zdrojom v prípade 980 RPÚ, čo predstavuje 11,0 % z celkového počtu RPÚ.

Najčastejšie zdrojové skupiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte RPÚ za rok 2019 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Kód	Hlavná zdrojová skupina	Počet	Podiel %
I.	Dopravné prostriedky	735	8,2 %
III.	Stroje - hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	980	11,0 %
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	2 529	28,3 %
V.	Materiál, bremená, predmety	2 651	29,7 %
VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje	817	9,1 %

Pre posúdenie podielu konkrétnych zdrojových podskupín na vzniku RPÚ roku 2019 uvádzame vnútornú štruktúru vybraných najfrekventovanejších zdrojových skupín:

I.	Dopravné prostriedky	Počet	Podiel %
I-02	Motorové cestné dopravné prostriedky	338	3,8 %
I-05	Vnútropodnikové motorové dopravné prostriedky (koľajové i bez koľají)	173	1,9 %
I-07	Vnútropodnikové bezmotorové dopravné prostriedky (na koľají i bezkoľají)	109	1,2 %

II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	Počet	Podiel %
II-11	Zdvíhacie a dopravné zariadenie – pomôcky	148	1,7 %

III.	Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	Počet	Podiel %
III-15	Okružné, rámové a iné píly na drevo	64	0,7 %
III-20	Lisy, kladivá, buchary a iné	88	1,0 %
III-24	Brúsky, čističe a leštiace stroje na kovy	69	0,8 %
III-39	Zvláštne textilné a odevné stroje vrátane strojov používaných v práčovniach, čistiarňach, hladiarňach a opravovniach	44	0,5 %
III-40	Zvláštne potravinárske stroje, stroje používané v tukovom a tabakovom priemysle	116	1,3 %
III-42	Zvláštne stroje polygrafické, kancelárske, zdravotnícke, štatistické a iné neuvedené alebo bližšie neurčené pre rozličné pracovné odbory	99	1,1 %

IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov zamestnancov	Počet	Podiel %
IV-43	Cesty vrátane dopravných a pracovných priestorov koľajových dráh (pracovné, komunikačné priestory) verejného charakteru – pády zamestnancov na rovine	386	4,3 %
IV-44	Vnútropodnikové pracoviská (komunikačné priestory) akejkoľvek úrovne – pády zamestnancov na rovine	1 264	14,1 %
IV-45	Schody, rebríky, výstupy – pády zamestnancov na nich a z nich	673	7,5 %

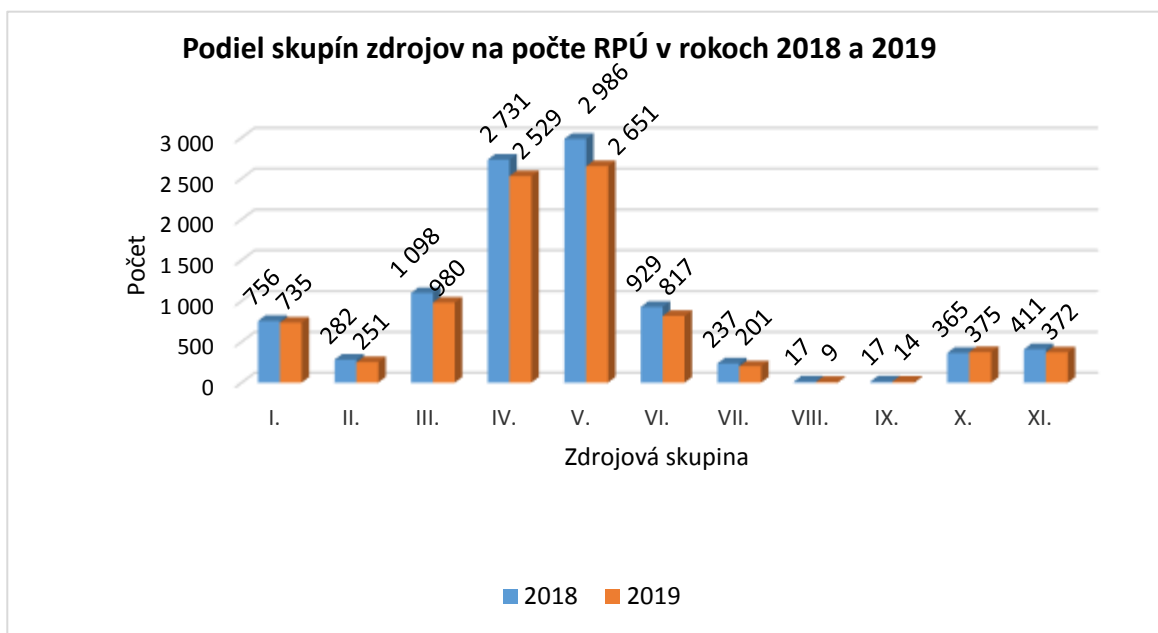
V.	Materiál, bremená, predmety	Počet	Podiel %
Va-49	Ostatný materiál (okrem kódu 48), predmety, výrobky, zariadenia – pád predmetov	277	3,1 %
Vb-50	Bremená (materiál, premiesťované alebo inak manipulované predmety) – úrazy bremenami	1 305	14,6 %
Vb-51	Materiál, predmety – pôsobenie napr. ostrými hranami, vyčnievajúcimi hrotmi pri rôznej manipulácii, chôdzi a pohybe	943	10,6 %

VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje	Počet	Podiel %
VI-55	Pomocné ručné bicie, uťahovacie, pridržiavacie, spájacie, zvaracie, čistiace, mazacie a iné náradie	170	1,9 %
VI-58	Ručné nástroje (rezacie, sekacie, krájacie, dlabacie, prebíjacie, rycie, uberacie, brúsiace a iné)	530	5,9 %

X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	Počet	Podiel %
X-71	Zvieratá	197	2,2 %
X-72	Úmyselné i neúmyselné poškodenie, násilie, zranenie inou osobou, živelné pohromy a iné prírodné vplyvy, atmosféra pracoviska	178	2,0%

XI.	Iné zdroje	Počet	Podiel %
XI-75	Iné zdroje, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín	313	3,5 %

Výskyt RPÚ v roku 2018 a v roku 2019 v členení podľa zdrojovej skupiny znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie RPÚ podľa zdrojových skupín a ich porovnanie s rokom 2018, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľke č. 11 a č. 12 v prílohe.

Členenie RPÚ podľa príčiny úrazu

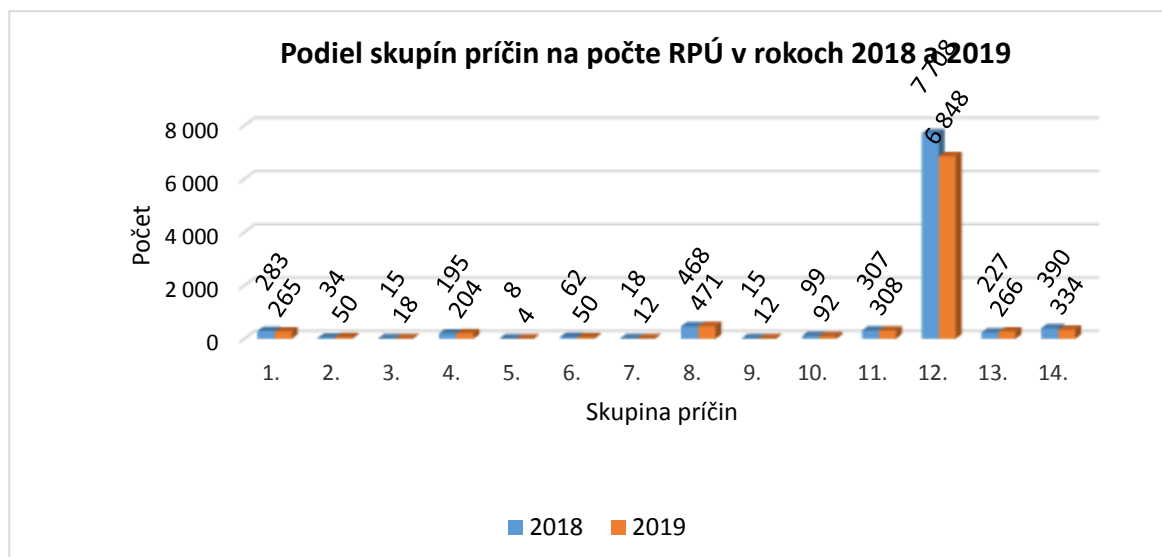
V roku 2019 bola najpočetnejšou príčinou vzniku RPÚ (6 848 prípadov) nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy). Druhou najpočetnejšou príčinou vzniku RPÚ (471 prípadov) bola príčina, za ktorú niesli zodpovednosť samotní zamestnanci tým, že používali nebezpečné postupy alebo spôsoby práce vrátane toho, že konali bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, alebo zotrvali v ohrozenom priestore. V 334 prípadoch to boli nezistené príčiny. Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie) bolo zistené v 308 prípadoch RPÚ. Ohrozenie zvieratami bolo zistené v 266 prípadoch a chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu bol zistený v 265 prípadoch RPÚ.

Príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ, v roku 2019 boli zistené v 603 prípadoch RPÚ, čo predstavuje pokles o 12 prípadov oproti roku 2018. Príčiny, za ktoré nesú zodpovednosť samotní poškodení zamestnanci, boli zistené v 575 prípadoch RPÚ, čo predstavuje pokles o 7 prípadov oproti roku 2018. Iné príčiny boli zistené v 7 756 prípadoch, kde bol oproti roku 2018 zaznamenaný ich pokles o 876 prípadov RPÚ (tabuľka č. 13 v prílohe).

Najčastejšie zistené príčiny vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte RPÚ za rok 2019 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

kód	Základné skupiny príčin úrazov	Počet	Podiel %
1	Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu	265	3,0 %
8	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazu a pokynom, zotrúvanie v ohrozenom priestore	471	5,3 %
11	Ohrozenie inými osobami, napr. odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky, iné nesprávne a nebezpečné konanie	308	3,4 %
12	Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (napr. chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy)	6 848	76,7 %
13	Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami	266	3,0 %
14	Nezistené príčiny	334	3,7 %

Výskyt RPÚ v roku 2018 a v roku 2019 v členení podľa príčin znázorňuje nasledujúci graf:

Podrobnejšie členenie RPÚ podľa zistených príčin a ich porovnanie s rokom 2018, ako aj dlhodobý vývoj sú uvedené v tabuľkách č. 13 a č.14 v prílohe.

Členenie RPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE)

V roku 2019 podľa druhu prevažujúcej ekonomickej činnosti zamestnávateľských organizácií vyplýva, že najvyšší podiel RPÚ podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE) sa koncentroval v nasledovných odvetvových oddieloch:

Kód	SK NACE	Počet	Podiel %
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	483	5,4 %
C	Priemyselná výroba	3 715	41,6 %
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	1 120	12,5 %
H	Doprava a skladovanie	830	9,3 %
N	Administratívne a podporné služby	409	4,6 %
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	477	5,3 %

Miera pracovnej úrazovosti v príslušnom sektore ekonomických činností:

Kód	SK NACE	Počet zamestnancov	Počet RPÚ	Počet RPÚ na 100 000 zamestnancov
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	53 800	483	897,77
C	Priemyselná výroba	587 200	3 715	632,66
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel	253 100	1 120	442,51
H	Doprava a skladovanie	158 200	830	524,65
N	Administratívne a podporné služby	51 100	409	800,39
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	169 000	477	282,25

Miera pracovnej úrazovosti v roku 2019

Počet zamestnancov	Počet RPÚ	Počet RPÚ na 100 000 zamestnancov
2 195 000	8 934	407,02

Členenie RPÚ z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní

Z hľadiska vykonávanej profesie a zaradenia poškodených v zamestnaní možno konštatovať, že v roku 2019 najviac RPÚ zaznamenali kvalifikovaní robotníci v hutníctve a strojárstve (1 245 úrazov - 13,9 %), vodiči a obsluha pojazdných strojných zariadení (923 úrazov - 10,3 %), pomocní pracovníci v ťažbe, stavebníctve, výrobe a doprave (829 úrazov - 9,3 %) a zamestnanci pracujúci ako obsluha stacionárnych zariadení (806 úrazov - 9,0 %) a montážni robotníci utrpeli 757 RPÚ (8,5 %).

Členenie RPÚ z hľadiska druhu poranenia a poranenej časti tela poškodených

Najčastejšie zistené druhy poranenia a poranená časť tela poškodených pri RPÚ vrátane ich percentuálneho podielu na celkovom počte ŤUZ za rok 2019 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

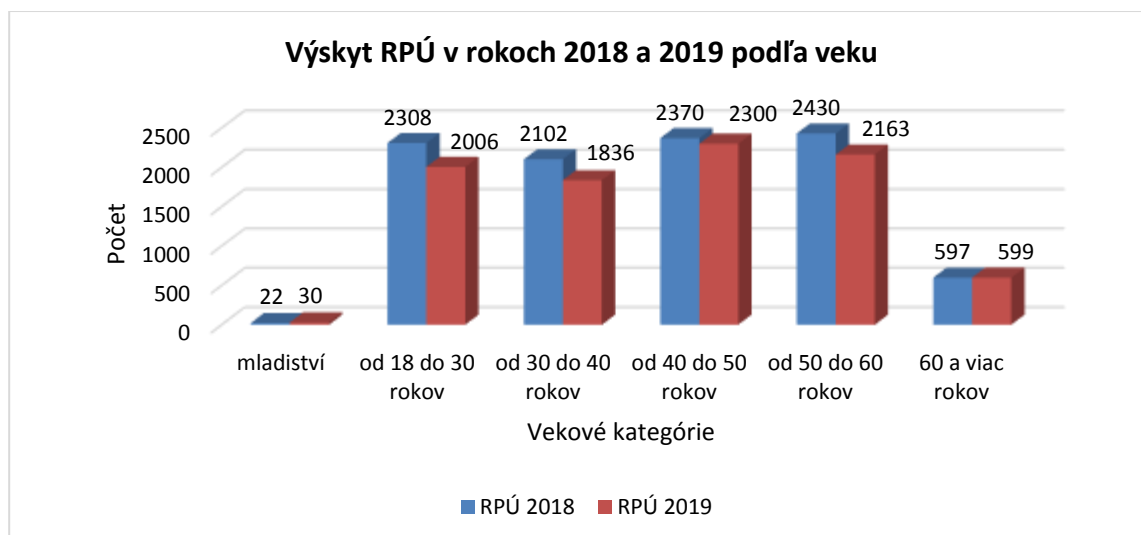
Kód	Druh poranenia	Počet	Podiel %
011	Povrchové poranenia	1 959	21,9 %
012	Otvorené rany	1 351	15,1 %
021	Zatvorené zlomeniny	1 337	15,0 %
032	Vyvrtnutia a natiahnutia	1 073	12,0 %

Kód	Poranená časť tela	Počet	Podiel %
52	Ruka vrátane lakťa	495	5,5 %
53	Ruka od zápästia dole	659	7,4 %
54	Prst	2 294	25,7 %
62	Noha vrátane kolena	788	8,8 %
63	Členok	873	9,8 %
64	Noha od členka dole	481	5,4 %

Členenie RPÚ podľa pohlavia a vekovej kategórie zamestnancov

Medzi zamestnancami, ktorí utrpeli v hodnotenom roku RPÚ bolo 3 179 žien (35,6 %) a 5 755 mužov (64,4 %). Z hľadiska vekovej štruktúry RPÚ vyplýva, že najviac RPÚ sa v roku 2019 vyskytlo u zamestnancov patriacich do vekovej kategórie od 40 do 50 rokov (2 300 úrazov - 25,7 %). Druhú najpočetnejšiu skupinu tvorili poškodení patriaci do vekovej kategórie od 50 do 60 rokov (2 163 prípadov - 24,2 %), tretiu vekovú kategóriu tvorili zamestnanci vo veku od 18 do 30 rokov (2 006 úrazov - 22,5 %), štvrtú vekovú kategóriu tvorili zamestnanci od 30 do 40 rokov (1 836 - 20,6 %) a najmenej zastúpenou bola veková kategória najstarších zamestnancov (599 úrazov - 6,7 %). V hodnotenom roku bolo evidovaných 30 RPÚ mladistvých (0,3 %).

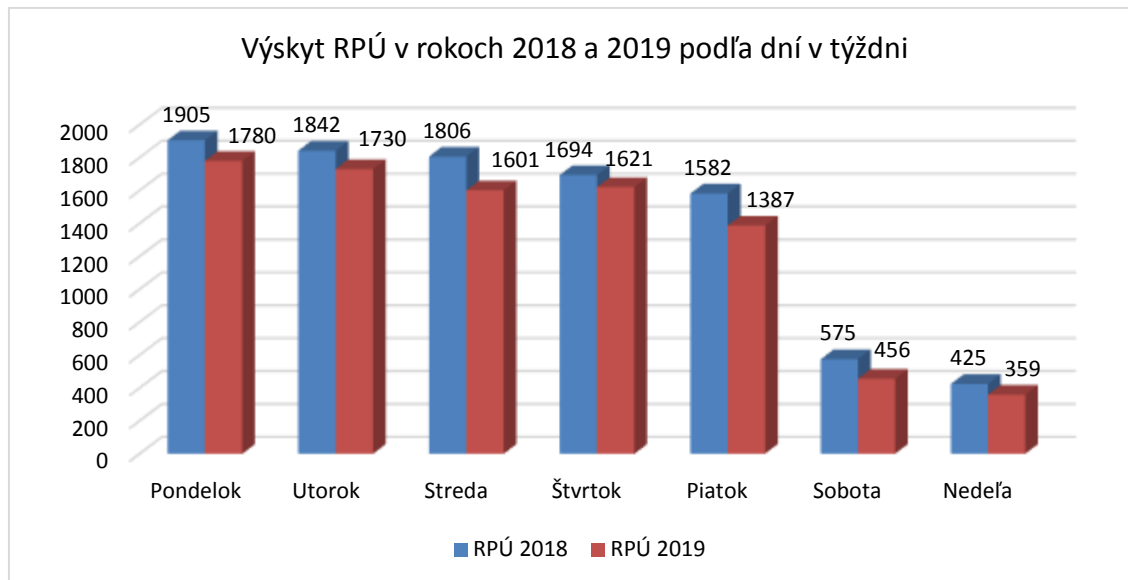
Vekovú štruktúru zamestnancov, ktorí v roku 2019 utrpeli RPÚ, a vývoj tejto štruktúry v roku 2018, znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie RPÚ podľa dňa v týždni

Pre vznik RPÚ bol v roku 2019 najrizikovejším dňom pondelok (1 780 prípadov - 19,9 %), utorok (1 730 prípadov - 19,4 %) a štvrtok (1 621 prípadov - 18,1 %).

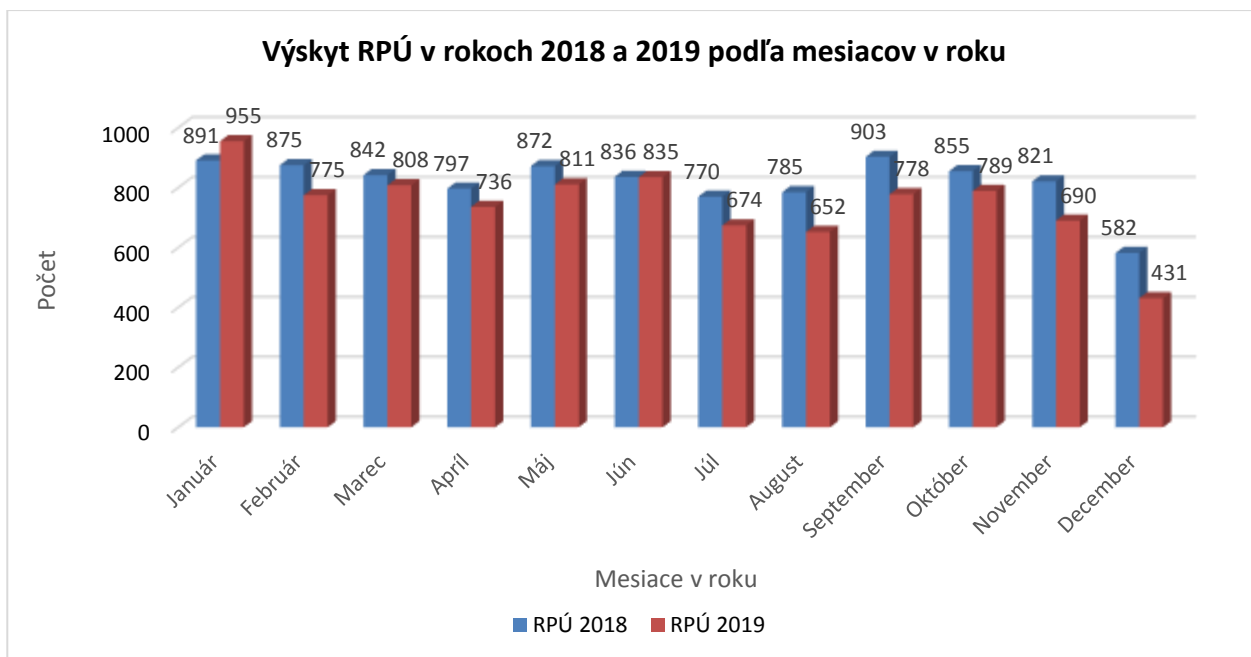
Vývoj výskytu RPÚ podľa dňa ich vzniku v rámci týždňového cyklu zobrazuje nasledujúci graf:

Členenie RPÚ podľa mesiaca v roku

Najrizikovejšími mesiacmi pre vznik RPÚ boli mesiac január (955 prípadov - 10,7 %), jún (835 prípadov - 9,3 %) a máj (811 - 9,1 %).

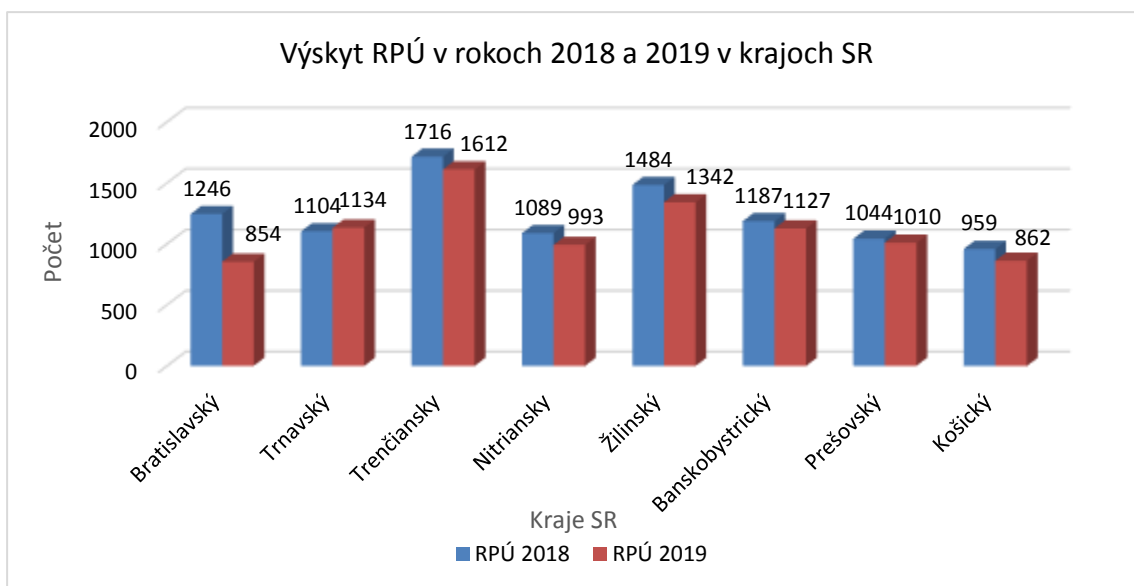
Vznik RPÚ podľa mesiaca, kedy k nim v rámci roka došlo, znázorňuje nasledujúci graf:

Členenie RPÚ podľa krajov SR

Z teritoriálneho hľadiska bolo 1 612 RPÚ evidovaných v Trenčianskom kraji, čo predstavuje 18,0 %. V Žilinskom kraji to bolo 1 342 RPÚ, čo predstavuje 15,0 % z celkového počtu RPÚ. V Trnavskom kraji bolo evidovaných 1 134 RPÚ, čo predstavuje 12,7 %. Najmenej RPÚ bolo evidovaných v Bratislavskom kraji, a to 854 prípadov, čo predstavuje 9,6 % z celkového počtu RPÚ evidovaných za rok 2019.

Z teritoriálneho hľadiska počet RPÚ a ich vývoj v rokoch 2018 a 2019 podľa krajov SR sú zachytené v nasledujúcom grafe:

Počet zamestnávateľov, u ktorých sa stal RPÚ v členení podľa počtu zamestnancov

Kraj	Počet zamestnancov					Spolu
	0	1-9	10-49	50-249	250 a viac	
Bratislavský kraj	93	19	90	141	108	451
Trnavský kraj	20	60	163	183	92	518
Trenčiansky kraj	1	149	219	216	90	675
Nitriansky kraj	102	30	102	179	67	480
Žilinský kraj	84	61	163	209	82	599
Banskobystrický kraj	9	126	139	161	71	506
Prešovský kraj	18	130	192	202	52	594
Košický kraj	74	49	122	152	64	461
S p o l u	401	624	1190	1443	626	4284

4. Závažné priemyselné havárie

Závažnou priemyselnou haváriou je udalosť, akou je najmä nadmerná emisia, požiar alebo výbuch s prítomnosťou jednej alebo viacerých vybraných nebezpečných látok, vyplývajúca z nekontrolovateľného vývoja v prevádzke ktoréhokoľvek z podnikov, na ktoré sa vzťahuje zákon č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorá vedie bezprostredne alebo následne k vážnemu poškodeniu alebo ohrozeniu života alebo zdravia ľudí, životného prostredia alebo majetku v rámci podniku alebo mimo neho.

V roku 2019 nebola v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce vyšetřovaná žiadna závažná priemyselná havária.

5. Choroby z povolania

Choroba z povolania je choroba uznaná príslušným zdravotníckym zariadením, zaradená do zoznamu chorôb z povolania, ak vznikla zamestnancovi pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh a za podmienok uvedených v zozname. Regionálny úrad verejného zdravotníctva (ďalej „RÚVZ“) podľa ust. § 6 ods. 3 písm. v) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov požiada príslušný IP alebo príslušný orgán dozoru ak je to potrebné, aby prešetril bezpečnostné a technické príčiny vzniku choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania.

V roku 2019 bolo na Slovensku v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce evidovaných 276 hlásení chorôb z povolania a 3 ohrozenia chorobou z povolania. Bezpečnostné, technické a organizačné príčiny vzniku chorôb z povolania a ohrozenia chorobou z povolania vyšetřujú miestne príslušné RÚVZ. Na vyšetřovanie bezpečnostných, technických a organizačných príčin vzniku chorôb z povolania sa IP podieľajú len na základe žiadosti miestne príslušného RÚVZ. Z tohto počtu v sledovanom roku IP nevyšetřovali žiadnu chorobu z povolania ani ohrozenie chorobou z povolania, nakoľko neboli zo strany RÚVZ požiadané.

Najčastejšie hlásenou chorobou z povolania za rok 2019 bola choroba kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín z dlhodobého, nadmerného, jednostranného zaťaženia horných končatín. Druhou najčastejšou chorobou z povolania boli infekčné choroby a parazitárne choroby okrem tropických infekčných chorôb a parazitárnych chorôb a chorôb prenosných zo zvierat na ľudí. Ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené pri práci s vibrujúcimi nástrojmi bolo tretou najčastejšie hlásenou chorobou z povolania.

Záver

Ako uvádza podrobný rozbor, v roku 2019 bol zaznamenaný v organizáciách patriacich do pôsobnosti IP nižší počet všetkých pracovných úrazov, t. j. SPÚ (pokles o 20,5 %), ŤUZ (pokles o 25,0 %) a RPÚ (pokles o 9,1 %) ako v predchádzajúcom roku. Najviac úrazov v absolútnych číslach sa tradične koncentrovalo v odvetviach priemyselnej výroby, dopravy a skladovania, veľkoobchodu a maloobchodu, v stavebníctve a v poľnohospodárstve a lesníctve. Vzhľadom na počet pracovných úrazov môžeme konštatovať, že početnosť úrazov klesla, čím sa podarilo splniť jeden z cieľov Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2016 až 2020 a programu jej realizácie.